

Загреб, Београд - Положај Срба у Хрватској у посљедње три године се погоршава. И то зато што је у Хрватској изнова обновљена нетолеранција и националистичка атмосфера. Антимањинска, посебно антисрпска кампања је веома снажна. Посебно је снажна била она антићирилична са посљедицама које још трају. Таква атмосфера и таква кампања производи страхове и бијег од идентитета, каже у разговору за Данас Милорад Пуповац, председник Српског народног вијећа из Хрватске, оцењујући актуелни положај Срба у тој држави уочи двадесетогодишњице операције "Олуја".

Наш саговорник констатује да уједно таква кампања блокира Владу у томе да према Србима испуњава законске обавезе и обавезе из приступног уговора са ЕУ. "Не би нипошто било добро уколико би ово погорјало односе ЕУ и свијет не би заинтересирано за овакво стање", истиче Пуповац.

Подржавате ли иницијативу Миодрага Линте, председника Коалиције удружена избеглица, да Европски парламент усвоји резолуцију о "Олуји", којом би се осудило етничко чишћење Срба из Хрватске?

- Нажалост, мало је вјероватно да ће иницијатива господина Линте изазвати неку пажњу код оних којима је упућена, и то из два разлога. Прво да би иницијативе те врсте биле прихваћене требале би доћи од људи који су именом и дјелом познати и признати од оних којима се упућује и који би је требали претворити у унутарпарламентарну иницијативу. Друго, да би иницијатива попут ове била уопће разматрана, они којима је упућена требали би нешто знати о томе што је Олуја и које су њезине посљедице. Бојим се да и у једном и у другом случају недостају потребна знања оних којима се иницијатива

упућује. Већина еуропарламентараца, нажалост, нема сазнања о томе што је Олуја и које су њезине посљедице. Многи знају за Сребреницу и њезине посљедице, али не и за Олују и њезине посљедице. Већина нема никакву свијест о међуповезаности ова двије жртве које су по свој прилици принесене на олтар истог мировног пакета за завршетак рата на хрватско-српском говорном простору. Зато би најприје требало радити на томе да се то учини познатим, а то већ не може бити ствар једног писма колико год и оно било неопходно.

□ Како коментаришете изјаве званичног Загреба о одржавању параде поводом двадесетогодишњице "Олује" и реагована српских званичника на такве најаве?

- Све што се догађа било је очекивано и тешко да је друкчије могло бити. Како вријеме одмиче, Олуја би могла све више постајати озбиљно кризно мјесто у хрватско-српским односима. Након ослобађајућих пресуда генералу Готовини и Маркачу, у Хрватској нестаје и оно мало осјећаја одговорности за протјеривање, убијање, уништавање те ометање повратка великог дијела једне етничке групе. Позивом страним војскама на параду поводом 20. годишњице Олује, што су неки медији то најављивали као готову ствар, као да се хтјело осигурати посљедње избјељивање - Персил Сцхеин, каже Томислав Јакић, кржаве крајинске хаљине, да употријебим израз Слободана Шнајдера или барем појачати увјеравање како је ријеч о побједи и ни о чему другоме. На то друго, протјераних преко 200.000 људи само у једном дану, побијених цивила, махом старијих и немоћних, око 2.000 и на хиљаде попаљених кућа, сад је почела упозоравати и Србија. И то након 20 година или никаквог или веома млаког односа према том страдању Срба из Хрватске. Ставимо ли на страну унутрашњополитичке разлоге за овакво позиционирање влада у Загребу и Београду према једном те истом догађају, свеједно остаје јасно да те позиције носе у себи потенцијал за дуготрајнији рат с помоћу у рату побијених и протјераних. Истина, те позиције носе и потенцијал за суочавање са чињеницама, али не знам тко је спреман проговорити о њима. Ми Срби у Хрватској јесмо, али знамо да то неће бити довољно.

□ У коликој мери је, према Вашем мишљењу, напад на премијера Србије у Поточарима утицао на ситуацију у региону и какав је ваш став о понашању Сарајева након тог чина?

- Био сам тамо. Осјетио потрешеност страхотом и размјетима злочина. Слушао лицемјерност појединих говорника. Чуо скандирање немалог броја људи које ме је шокирало. Видио драматичност напада Вучића. И на крају саслушао снажну и разумну молитвену поруку реис-ул-улеме Кавазовића. Бојао сам се каква ће бити реакција

премијера Вучића. Била је онаква каква је потребна Србији и Србима, каква је потребна односима између Срба и Бошњака и каква је потребна регији. Он од свега што се тамо могло чути, као да је чуо мудре ријечи реис Кавазовића и храбре ријечи словенског предсједника Пахора. Својим примањем на себе више него што је требао и него што је смио, те својим нуђењем другима, прије свега Сарајеву и дијелу свијета, више него што су очекивали, премијер Вучић је и себи и другима створио обавезу коју би требало обогативати. Уколико се то направи, посебно уколико се односи између Београда и Сарајева, Срба и Бошњака буду градили из те обавезе, онда ће се и смоћи снаге за истинско како суочавање са злочинима тако и са посљедицама њихова непризнавања и њихове злоупотребе. Вјерујем да је премијер Вучић осјетио колико је још много потребно да се дође до правог мира међу народима у Босни и Херцеговини и цијелој регији, те колико он може направити за измирење Срба и Бошњака.

"Односи у блокади"

* Како оценујете актуелне односе Србије и Хрватске?

- Односи су више-мање у блокади. Нема озбиљније сурадње ни око отворених питања, као што је повратак избјеглица, нестала лица, суђења за ратне злочине, културно благо и граница, ни око билатералних односа опћенито. Нема ни сурадње Србије и Хрватске у регионалним питањима од заједничког интереса и од интереса за друге земље регије. Поново долазе до изражаја разлике у њиховим геополитичким улогама. Хрватска све више показује знакове да је спремна у односу према Србији користити предности тога што је чланица Уније. Могло би се рећи да док се односи између Срба и Албанаца побољшавају, дотле се односи између Срба и Хрвата погоршавају.

(Данас)